

Саҥа кинигэ

Убайдарын аатын
үйэтиттилэр/2

Үбүлүөйдээх биир

дойдулаахпыт

Астына ахтабын/4

Үлэ киһитэ

Дьон туһун саныыр үтүөкэн
киһи/6

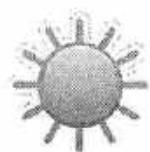
Чурапчыга Билии күнэ

Үөрэх. 2024-2025 сыллаабы үөрэх дьылыгар
улууспут 26 оскуолатыгар 3909 оҕо үөрэниэбэ, 342
оҕо маннайгы кылааска киирдэ./3

Билии күнүн үөрүүлээх түгэнэ. //Сэмэн ЖЕНДРИНСКИЙ ХААРТЫСКАҒА ТҮНЭРИИТЭ.

Чурапчыга күн-дьыл туруга

Балаҕан ыйын
6 күнэ
БЭЭТИНСЭ

Балаҕан ыйын
7 күнэ
СУБУОТА

Балаҕан ыйын
8 күнэ
БАСКЫҤААННА

Балаҕан ыйын
9 күнэ
БЭНИДИЭННЬИК

Балаҕан ыйын
10 күнэ
ОПТУОРУННЬУК

Балаҕан ыйын
11 күнэ
СЭРЭДЭ

Балаҕан ыйын
12 күнэ
ЧЭППИЭР

+8 +4

+7 +8

+13 +3

+14 +3

+14 +4

+10 +4

+7 +3

Тэттик

**Интэринээт-оскуола саҥа үөрэх дьылын
итиэнэ Дмитрий Петрович 96 сылын
киэн тутта, үөрүүлээх быһыыга-майгыга
бэлиэтэтиллэр**

Бу бэлиэ күнү көрсө, Дойду уонна Саха сириг
өрөгөй ырыалара иһилиннилэр, былаахтар күөрэч-
чи кетэбүлүннүлэр. Үөрүүлээх чааска, "Чурапчы
улууһа" МТ баһылыга Степан Саргыдаев, улуус дьо-
кутааттарын Сэбиэтин бэрэссэдээтэлэ Яков Око-
нешников, "Чурапчы нэһилиэгэ" МТ баһылыга Вла-
димир Сивцев, көңүл тустууга Сойуус чөмпүйүөнэ
Семен Морфун, оскуола-интэринээт дириэктэрэ
Станислав Захаров, РСФСР үөрэҕириитин үтүөлээх
үлэһитэ Людмила Винокурова истин-иһирэх ах-
тыылары оҥордулар, оттон "Эдэр Коркинецтар"
оҕо хамсааһынын лиидэрэ Петя Иванов үөрэнээч-
чилэри үчүгэйдик үөрэнэргэ, успуорка сангат-
тан-саҥа кыйыларга ыҥырда. Оскуола өрөгөйүн
ырыата ылланна, итиэнэ Улуу тириэнньэр Дмит-
рий Петрович Коркин бүүһүгэр сибэкки дьөрбөтүн
урдулар.

**Чурапчы нэһилиэгин дьаһалтата олохто-
охторго анаан босхо сибэкки түгэттэ**

Быйыл сайын устата Чурапчыбыт нэһилиэгэ өрүү
күбүнэн, кэрэ сибэккилэринэн киэр-
кэйэ турарыгар нэһилиэк дьаһалтатын иһинэн
күннэгэ Николай Новгородов салалтатынан алта
үлэһит илиилэрин араарбакка үлэлэтиллэр. Атыр-
дьах ыйын 30-31 күннэригэр аахсыа быһыытынан
үөрэнээччилэрдээх, элбэх оҕолоох ыалларга, ону
тэнэ байыаннай дьайыы кыттылаахтарын дьиз
кэргэттэригэр босхо сибэкки түгэттиллэр.

**Чурапчыга саҥа быыстапка
аһылынна**

Балаҕан ыйын 25 күнүгэр Чурапчы улууһугар бука
бары билэр, ытыктыыр биир дойдулаахпыт, СӨ но-
руотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, 2002-
2008 сылларга Чурапчы улууһун баһылыгынан
таһаарылаахтык үлэлээбит, өрөспүүбүлүкэ, улуус
уонна хас да нэһилиэк ытык киһитэ Иннокентий
Николаевич Аммосов 75 сааһын көрсөр үбүлүөй-
дээх күнүгэр сөп түбэһиннэрэн «Айылгы» норуот
айымныын дьытыгар «Эргиллэн көрдөхпүнэ
дьылбабар, үлэ дьонугар куруук махталлаахпын»
хаартысканан быыстапка аһыллыта үөрүүлээх
быһыыга-майгыга ытылынна.

**Улуус оскуолаларыгар саҥа дириэктэрдэр
ананылар**

Норуот суруйааччыта Василий Яковлев-Далан
аатынан Кытаанах орто оскуолатын ди-
риэктэрэ Яковлев Вячеслав Михайлович дуоһу-
наһыттан баҕа өттүнэн уурайда. Кини онугар
Коркин Иван Иванович ананна. Кини 2015-2021
сылларга Кытаанах оскуолатыгар физкултура
учууталынан үлэлээбитэ.

Уорба учаастагар оскуола дириэктэринэн Ко-
пылов Михаил Семенович ананна кини бу иннинэ
2022-2024 сылларга Кындал учаастагын алын
сүһүөх оскуолатын уонна уһуйаанын дириэктэ-
ринэн үлэлээбитэ.

Кындал учаастагар оскуола дириэктэринэн Ко-
лесов Конфей Кимович ананна

Колесов Конфей Кимович бу иннинэ 2020-2022
сылларга Чурапчы улууһун үөрэбин управление-
тыгар исписэлиининэн, 2022-2023 сылларга Семен
Новгородов аатынан Чурапчы орто оскуолаҕа учуу-
талынан үлэлээн кэллэ.

Өрөспүүбүлүкэ сонуннара

Амма суолун аспааллааһын үлэтэ саҕаланна

«Бу улахан уонна дьолун бырайыак. Эрэгийиэннээҕи «Амма» суол кэлэр сылларга Мэнэ-Хангалас Майа бөһүөлэгиттэн саҕалаан Амма улуутун Чапчыттан сэлээннэтигэр тийэ аспаалланыахтаах. Манна 17 млрд. кэринэ солкуобай ирдэнэр. Дойдубут Бэрэсидьиэнэ Владимир Путин көбүлээбит «Куттала суох уонна хаачыстыбалаах суоллар» национальнай бырайыак көмөтүнэн бу сорок туолуоҕа диэн эрэллээхпит. Бу Амма улуутун уонна Илин Энэр сайдыытыгар олус улахан суолталаах суол», - диэтэ Айсен Николаев. 2028 сылга диэри Амма суолун 159 килэмиэтирин аспааллыырга былаанныылар.

Өрөспүүбүлүкэтээҕи «Кыайыы» тэрийэр кэмितिэт мунньаҕа буолла

Манна Аҕа Дойду улуу сэриитигэр Кыайыы 80 сылыгар бэлэмнэниини көрдүлэр. Үгэс быһыытынан Кыайыы күнүн көрсө Аҕа Дойду улуу сэриитин бэтэрээннэригэр биридэ бэриллэр төлөбүрдэр көрүллэллэр. Ил Дархан дьаһалынан 2024 сылтан итинник төлөбүрдэр сэрии оҕолоругар эмиэ көрүллэр буоллулар. Айсен Николаев бэтэрээннэр өрөспүүбүлүкэтээҕи сэмийтэрин Кыайыы 80 сылыгар үбүлүйүнэй бэлиэни онорон Аҕа Дойду улуу сэриитин бэтэрээннэригэр уонна сэрии оҕолоругар туттарар туһунан этиилэрин өйөөтө. Маны сэргэ, кини сэмийтэ этиитинэн, өрөспүүбүлүкэ Бырабыыталыстыбатыгар Дьокуускайга Уһун үйэлээх буолуу киинин арыыйы боппуруоһун быһаарарга соруйда. Итини таһынан Ил Дархан Москва баар СӨ бастайааннай бэрэстэбиитэлистибэтигэр дойду эрэгийиэннэригэр саха салааттарыгар өйдөбүннүктэри, пааматынныктары тутууга үлэни ытыгарга дьаһал биэрдэ.

Кадетская интернат-оскуола санга куорпуһун үөрүүлээхтик арыыйы буолла

Санга дьиэни «Үөрэхтээһин» национальнай бырайыак чэрчитинэн туттулар. Манньык тутуу Уһук Илиннэ өссө дьэндэйэ илик. Кадетская оскуола 20 сыллаахыта Саха Өрөспүүбүлүкэтин Бастагы бэрэсидьиэнэ Михаил Ефимович Николаев көбүлээһининэн тутуллубута. 6,4 тыһыынча квадратнай миэтэрэ ээниэх, үс этээстээх интернат-оскуола анал бырайыагынан тутулунна. Ш буукбаҕа майгынныыр куорпус икки булуоктан турар. 200 миэтэрэлээх үөрэнэр куорпуһу таһынан манна 125 миэтэрэлээх интэринээт дьиэтэ тутуллар. Тутуу быйыл сэттинньи ыйга үлэҕэ киириэҕэ.

«Ыраас Арктика» федеральнай бырайыак төрдүс түһүмэҕэ саҕаланна

Тэрээһингэ Айсен Николаев уонна бырайыак салайааччыта Андрей Нагибин кытыннылар. Тиксиигэ ыраастааһын үлэтэ 2021 сылтан ытыллалар. Манна иккис сылын федеральнай волонтердар кытталлар. Быйыл Москвадан, Москва, Новгород уонна Ярославль уобаластарыттан кэлбиттэр. Ил Дархан эппитинэн, быйыл Тиксиини таһынан бу үлэ Усуйаана Депутатскай, Анаабыр Сааскылаах, Дьаангы Баатаҕай уонна Эһэ Хайа бөһүөлэктэригэр ытыллыаҕа. «Ыраас Арктика» бырайыакка 9-с эрэгийиэн кыттар. Андрей Нагибин ордук көхтөөх үлэни Саха сирэ ытыгарын бэлиэтээтэ. Ааспыт үс сылга өрөспүүбүлүкэҕэ бу бырайыагынан 850 туонна кэринэ араас тимири, бөҕү хомуйан, 31 га курдук сири ыраастаатылар. Сүрүн сыалынан бөҕү-саҕы хомуйуу эрэ буолбакка, Арктикаттан тизийэн илдьи буолар.

СӨ Ил Дарханын уонна Бырабыыталыстыбатын пресс-сулууспата.

Убайдарын аатын үйэтиттилэр

Санга кинигэ. Улуу Куоркунга уһуйуллубут, профессиональнай чекист Сергей Васильевич Лыткин туһунан ахтыы-кинигэ табыста.

Семен ЖЕНДРИНСКЭЙ

Балабан ыйын 3 күнүгэр Улуу тириэньэр Дмитрий Петрович Коркин аатынан «Спортивная Албан Аат» түмэлигэр Куттал суох буолуутун сулууспатын отставкаҕа полковнига, Саха сирин норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, Чурапчы улуутун Алаҕар нэһилиэгин Бочуоттаах олохтооҕо, спорт бэтэрээнэ Лыткин Сергей Васильевич олохун, үлэтин сырдатар санга кинигэ сүрэхтэниитэ буолла.

Ахтыы — кинигэ «Сайдам» кинигэ кыһатыгар бэчээттэнэн тахсыбыт. Кинигэни Сергей Васильевич биригэ төрөөбүт быраата Валерий Васильевич уонна олохун аргыһа Александра Петровна түмэн, хомуйан онорбуттар. Кинигэни биллэтиэхкэр, СӨ култууратын туйгуна Валентина Лонгинова олус үчүгэйдик билиһиннэрдэ. Чахчы да, кини эрэ биһирир ис хоһоонноох бэртээхэй кинигэ күн сирин көрбүт.

Сергей Васильевичи кэриэстээн бу тэрээһингэ үгүс киһи муһунна. Биригэ үөрэммит, аармыйаҕа биригэ сулууспалаабыт доҕотторо, бири дойдулаахтара, аймахтара, успуорт бэтэрээннэрэ, интэринээт-оскуола үөрэнээччилэрэ. Дьокуускайтан биригэ төрөөбүт быраата Валерий Лыткин баар. Түмэл салайааччыта Егор Пудов, улуус успуорка бэтэрээннэрин Сэмийтин бэрэссэдээтэлэ Герасим Платонов, көҕүл тустууга Сойуус чөмпүйүөнэ, оһуохайдыт, алгысчыт Семен Морфонов, Чурапчы улуутун баһылыгы солбуйааччы Алексей Лобанов, Чурапчы улуутун дьаһалтатын успуорка управлениетын начаалынньыга Дьулустан Егоров, Сергей Васильевич биригэ үөрэммит үлээннээҕэ Анна Слепцова, аймахтар

ааттарыттан Екатерина Егорова, Иннокентий Лыткин, аармыйаҕа биригэ сулууспалаабыт табаарыһа Егор Попов, Чурапчыга үөрэммит, үлэлээбит кэмнэригэр алтыспыт дьоно Виталий Неустроев, Михаил Ефремов, Виктор Дьяконов, Платон Коркин тыл эттилэр. Сергей Васильевич Чурапчы сиригэр-уотугар оскуолатааҕы саастара ааспыт буолан, ол кэмнээҕи доҕотторо кинини оскуолатааҕы сылларын, киһи, доҕор быһыытынан майгытын, олоххо сыһыанын, көрүүлэрин туһунан бары да истин-иһирэх ахтылары онордулар. Дьон-сэргэ амарах санаата, сырдык өйдөбүлэ кини чахчы да дьолун киһи буоларын кэрһэлээтэ.

Сергей Васильевич, ааспыт үйэ хаан тохтуулаах сэриитин кытылылааҕа, улуу Кыайыы өрөгөйүн Берлингэ көрсүбүт, рейхстаг истинэнэтигэр аатын суруйан хааларбыт хорсун буйун, бойобуой сырыытын Варшава түмүктээн, этэнгэ эргиллэн кэлэн эйэлээх кэмнэ Алаҕар кэскилин уһансыбыт салайааччы, ытык киһи Василий Сергеевич ыччата, бизс уолуттан улаханнара. Үтүө киһи удьуора

эмиэ дьолун олоҕу олоҕорбут, үлэтинэн-хамнаһынан, сирдээх майгытынан аймах-хаан тумус туттар киһитэ буолбут. Кини Харьков институтугар юрист үөрэҕин бүтэрээбиттэн 20-чэ сыл, Сойуус сууллор диэри, Куттал суох буолуутун уорганыгар, онтон 1993 сылтан Федеральная куттал суох буолуутун сулууспатыгар үлэлээбит. 1996 сылтан «АлРоса» хампааньяҕа куттал суох буолуутун хааччылар салааны салайбыт. Кини эдэригэр спорка ситиһиллэрин, удьуора тардан эмиэ олус бэркэ ыллырын, киниэхэ хамандыырдыы чиккэ быһыы истин баҕайы майгыны кытта дыктитик дьүөрэлэһэн хаалбытын ахтан-санаан ылбыттарын бэлиэтээн аһар тоҕоостоох.

Бу бэлиэ түгэнгэ Сергей Васильевич быраата Валерий Васильевич кэлбит ылдыгытарга махтанан туран хас биридиилэригэр кинигэни бэлэх туттарда.

Дьолун-мааны киһи Лыткин Сергей Васильевич аатын үйэтити өссө да салҕаныаҕа, аны сотору кэмнэн төрөөбүт дойдутугар Чыап-параҕа киниэхэ анаммыт мэнэ бэлиэ туруоҕа.

Кинигэ сүрэхтэниитин түгэниттэн // ААПТАР ХААРТЫСКАҕА ТҮНЭРИИТЭ

Тэрилтэ түбүгэ. Оттук кэмэ саҕаланна

Семен ЖЕНДРИНСКЭЙ

СӨ Олох-дьаһах хомунаалынай хаһаайыстыбатын Чурапчы улуутугар салаатын дириэктэрэ Георгий Александров иһитин-нэрбитинэн, улууска оттук кэмэ балабан ыйын 6 күнүттэн кыраалаан саҕаланар. Балабан ыйын 7 күнүттэн бары эбийиэктэргэ сылааһы биэрии ыытыллыахтаах.

Балабан ыйын кытта дьылбыт бири дьолун кэрдиһэ саҕаланар. Ол эбэтэр уһун кыһыны сылаастык туоруур оттукпут кэмэ бастагы хардылары онорор. Билинги туругунан Чурапчы улуутун иһитинэн хааччыһы ситимэ быстыбатын туһугар 331 үлэһиттээх СӨ олорор дьиз-уот хомунаалынай хаһаайыстыба судаарыстыбаннай унитарнай тэрилтэ Чурапчытааҕы салаата үлэлиир.

Быйыл Чурапчы улуутугар

уопсайа 35 хочуолунай сылааһы биэриигэ үлэлиэ. Бу туһунан ОДЬКХ Чурапчытааҕы салаатын дириэктэриттэн Георгий Александровтан туоһуластыбыт: «Ити 35 хочуолунайбытыттан 8-һа гаас, бири убаҕас оттутунан, уоннааҕы 26 хочуолунай чоһунан оттуллаллар. 141.181 биэрэстэ усталаах итиини биэрэр тиһик баар, күн-бүгүн үлэлииргэ барыта бэлэм турар. Кыстыкка 97% бэлэммит диэххэ сөп. Эрдэ этиллибитин курдук санга хочуолунайы Хадаар нэһилиэгэр тутан саҕалаан эрэбит оттон Үрэх Күөрэ учаастагар тутуу балабан ыйыттан саҕаланыаҕа. Быйыл үгүс ыал гааска холбоноллорунан сибээстээн, киин иһиттэн 361 ыалы араардыбыт, ол иһигэр Хатылы нэһилиэгэ уонна Үрүң Күөл 100%. Толору чөлгө түһэрэр өрөмүөн үлэтэ 94% түмүктэннэ.

Итини сэргэ Уһун Күөл, Алаҕар, Бахсы, Төлөй, Болугур нэһилиэктэригэр иттии барар тиһигин

өрөмүөнэ барда, үс биэрэстэттэн ордук уһуннаах тиһик онорһулунна. Алаҕарга, Кытаанахха икки оһох уларыйда. Болугурга, Алаҕарга, Кытаанахха, Төлөйгө, Мэлдьэхсигэ, Чурапчыга барыта 9 оһох толору өрөмүөнү аастылар. Болугурга уонна Уорҕаҕа 3 хочуолунай электрическэй боруобата 100% уларыйда. Манна даҕатан эттэххэ, «Технологическое присоединение» тосхол чэрчитинэн Болугурга элбэх кыбартыраллаах дьиз уонна Бахсыга Норуот Айымньытын Дьизэ киин иттиигэ холбонуо. Итини таһынан «Подключение частного сектора» тосхолунан Уорҕаҕа уонна Болугурга — 10 дьиз эбии холбоноро былаанналар. Үлэбит итинэн эрэ түмүктэммит, анал байыаннай дьайыы кыттылаахтарын дьиз кэргэттэрин иттиигэ холбоһун үлэлэрэ Болугурга, Мырылаҕа ытылла тураллар», — диэн Георгий Степанович кылгастык билиһиннэрдэ.

Чурапчыга Билии күнэ

Үөрэх. 2024-2025 сыллаабы үөрэх дьылыгар улууспут 26 оскуолатыгар 3909 оҕо үөрэниэбэ, 342 оҕо маннайгы кылааска киирдэ.

Сэмэн ЖЕНДРИНСКЭЙ

Быйыл улууспут оскуолаларыгар Билии күнэ, үгэс быһытынан, балабан ыйын 1 күнүгэр ытылынна.

Чурапчыга 1200 үөрэнээччилээх, түөрт өрөгөй ырыалаах Дархан кыһата

2024-2025 үөрэх дьылыгар, улууспут 26 оскуолатыттан саамай кырдыаһас, ону таһынан саамай элбэх үөрэнээччилээх Дархан кыһата - Семен Новгородов аатынан Чурапчы орто оскуолатын улахан кэлэктиибэ Билии күнүн үөрэ көрүстэ. Үөрэнээччилэр үөрүүлээх линиэйкэлэрэ Александр Федотов аатынан устуорт уорабайыгар ытылынна. Дьоро чааска оскуола дириэктэрэ Михаил Игнатьев, улуус баһылыга Степан Саргыдаев, СӨ үөрэҕириитин министиэристибэтиттэн Ирина Постникова, Чурапчы сэлиэниэтин баһылыга Владимир Сивцев, улуус үөрэҕин салалтатын начальнигы Юрий Посельская, Прасковья Борисова аатынан "Улыбка" оскуолаҕа кириээн иннинээҕи сайдар киин сэбиэдиһэйэ, улуус мунньабын дьокутаата Екатерина Иванова тыл эттилэр.

"Чурапчы улууһа" МТ баһылыга Степан Саргыдаев: "Саҥа, 2024-2025 үөрэх дьыла садаланар үөрүүлээх күнүнэн манна мустубут күндү үөрэнээччилэри, учууталларбытын уонна ытыктабыллаах бэтэрээн-нэрбитин итиитик-истинник ээрдэлиибит!

Оҕону иитиигэ анаммыт өрөспүүбүлүкэ педагогтарын уонна уопастыбаннаһын атырдыах ыйынаабы сүбэ мунньаһар үөрэхтээһин тиһигэр сүрүн сорукар ыйылыннылар. Биир кэлим иити уонна үөрэхтээһин эйгэтин тэрийи үлэтэ салҕанар, «Основы безопасности и защита родины» уонна «Үлэ» уроуктара кириэхтэрэ. "Дьиз кэргэн" сыла биллэриллэн иитиигэ анаммыт үгэс дьаһаллар тизмэлэрэ дьиз кэргэн сыаннастарын кытта ситимизниэхтэрэ.

Үөрэх хаачыстыбатын тупсары, саҥа предметтэри олохтоотук киллэрэн үөрэти, эбии үөрэхтээһининэн оҕону барытын хабыы үүнэр үөрэх дьылын сүрүн сорукарарынан буолаллар, ону ситиһэргэ хас биирдиибит бэйэтин кылаатын киллэриэхтээх".

Оскуола дириэктэрэ Михаил Игнатьев: "Бука барыгытын Билии күнүнэн итиитик-истинник ээрдэлиибит! Убаастабыллаах төрөппүттэр, учууталлар биһиги 2024-25 сыллаабы үөрэх дьылын 1200 оҕолоох садаланан эрэбит. Семен Андреевич Новгородов аатын сүгэр улахан оскуола буолабыт, үөрэххэ, спортка, наукаҕа инники буолуохтаахпыт! Бу үөрэх дьылы-

гар үөрэххэ, иитиигэ, бэрээдэккэ биһиэхэ ситиһи кэллин". Инньэ диэн туран саҥа анаммыт дириэктэр, быйыл бастакы кылаас-ка киирэр кырачаан үөрэнээччилэр бастакы учууталларыгар туоһу суруктары, кинигэлэри туттарда. Кырачаан үөрэнээччилэр бэлэхтэрэ итинэн эрэ бүппэт, быйылгы үөрэх сылыгар кинилэргэ министиэрис-тибэ аатыттан күнүктэри ону таһынан "Экипаж Алеша" диэн Саха сириттэн Арассыйа дьоруойдара ойуулаах тэтэрээттэр түнэтиллиэхтэрэ. Улуус баһылыга Степан Анатольевич, быйыл сайын "Азия оҕолорун" оонньууларыгар ситиһиилээхтик кыттыбыт, миэстэлэспит үөрэнээччилэргэ махтал суруктары, харчынан бириэмийэлэри туттарда. Үөрүүлээх линиэйкэ кэнниттэн оскуола салалтата, эһиил оскуоланы бүтэрэр выпускниктары түмэн, улуус баһылыга Степан Саргыдаев кыттыылаах, Семен Новгородов бүүһүгэр сибэкки дьөрбөтө уурдулар. Дархан кыһата өссө даҕаны аатын ааттатыа, улахан кылаас оҕолоро кыраларга бастыҥ холобур буолуохтара диэн эрэнэ хаалыабын!

Яковлев-Эрилик Эристиин аатынан Чапыр орто оскуолата

Оскуола үөрэнээччилэрэ бу күн алтан чуораан тыаһынан үөрөкөтө сырдык кылаастарыгар киирэн паарталарга олордулар. Бу үөрүүлээх күнүгэ оскуола боруогун аан бастаан атыллаабыт 4 кырачаан ордук улаханлык долгуйдулар. Кинилэр билии-көрүү сырдык аартыгар бастакы умнуллубат хардыылары эдэр, кэскиллээх учууталлара Варвара Федосеевна Иванова салалтатынан оноруохтара.

Чапыр орто оскуолатыгар 2024-2025 үөрэх дьылыгар барыта 72 үөрэнээччи кириэхтэ.

Гавриил Протодяконов аатынан Алабар орто оскуолата

Үгэс буолбут үөрүүлээх тэрээһингэ үөрэнээччилэр, учууталлар, төрөппүттэр, ыалдьыттар мустан, Билии күнүн өрө көтөбүллүүлээх бэлиэтээтилэр. Ол курдук, тэрээһин РФ уонна СӨ былаахтарын көтөбүттэн садаланна. Былаахтары 11 кылаас туйгун үөрэнээччитэ, араас таһымнаах олимпиадар, күрэхтэр кыайыылаахтара Вана Слепцов уонна Бүтүн Арассыйаҕа патриотическай экспедиция кыттыылааҕа, ыспартыбынай күрэхтэргэ куруук көхтөөхтүк кыттар Уйгун Новгородов өрө көтөҕөн киллэрдилэр.

"Бу күнү саамай күппүт, кэтэспит, саҥа билии аартыгын арыһа маннайгы кылааска 5

С.А. Новгородов аатынан оскуола үөрэнээччилэрэ.// СЕМЕН ЖЕНДРИНСКИЙ ТҮӨРИИТЭ

үөрэнээччи киирдэ. Кинилэр учууталларынан быйыл саҥа үөрэҕин бүтэрэн кэлбит Анжелла Альбертовна Ноговицына ананна", — диэн оскуола дириэктэрэ Валентина Максимова кэпсээтэ.

Үөрүүлээх чаас ыалдьыттарынан Алабар нэһилиэтин баһылыга Иван Оконешников, улуус үөрэҕин управление-тыттан Маргарита Оконешникова уонна Чурапчы улууһун баһылыгын тутуу уонна архитектура боппуруостарыгар солбуйааччы Афанасий Дьячковская буоллулар. Кинилэр үөрэнээччилэргэ ситиһиилээх үөрэҕи, дьоллоох олоху баҕардылар. Эдэр, саҥа үлэһит кэлбит алын сүһүөх кылаас учууталларыгар Анжелла Ноговицына уонна Намина Сыромятникова РФ үөрэҕириитин туйгуна, бэтэрээн учуутал М.И. Оконешников бэйэтин алгыһын, ээрдэ тылын тириэртэ.

Төлөй орто оскуолата

Быйылгы үөрэх дьылыгар Төлөй орто оскуолатыгар 8 оҕо аан бастакытын оскуола боруогун атыллаата, оттон эһиил оскуоланы 13 үөрэнээччи түмүктүөҕэ. Билии күнүн үөрүүлээх түгэнигэр оскуолабыт Бочуоттаах попечителэ, нэһилиэк, улуус, өрөспүүбүлүкэ сайдыытыгар үгэс өгөлөөх, Саха Өрөспүүбүлүкэтин норуотун хаһаайстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, Чурапчы улууһун Ытык олохтооҕо Иннокентий Николаевич Аммосов төрөбүт күнэ түбэстэ. Итинэн сизтэрэн оскуола дириэктэрэ Андрей Деллохов бу суолталаах күнүгэ, ытыктыр салайааччыбыт онорбут үтүөлэрэ кырачаан үөрэнээччилэр олохторун кынаттыаҕа диэн туран, маннайгы кылааска киирбит оҕолору, төрөппүттэри, кэлэктиибэ, бэтэрээннэри ээрдэлээтэ.

Үөрүүлээх күнүгэ Иннокентий Николаевич дьиз кэргэнин аатыттан оскуолаҕа киирбит кырачаан оҕолорго бэйэтин кэс тылын уонна бэлэҕин туттарда.

Маны таһынан, оскуолаҕа үлэлиир биир эдэр, биир уопуттаах учууталларга диэн быйылгы үөрэх дьылыгар ситиһиилэрин көрөн, 25-тии тыһыынчалаах сертификатынан наҕараадалаата.

Улуус дьаһалтатыттан Таисия Брызгаева оҕолор дириг биһиилээх, дойдуларыгар бэриһиилээх буола улааталларыгар бэйэтин баҕа санаатын эттэ уонна Иннокентий Николаевич үбүлүөйдээх күнүнэн улуус дьаһалтатын аатыттан ээрдэлээтэ. Нэһилиэк баһылыга Игорь Николаев үөрэнээччилэри ээрдэлээн туран сыаналаах бэлэхтэри туттарда. Үөрэх управлениеттан Туяра Филиппова быйылгы үөрэх дьылыгар, үөрэх былааныгар уларыһылары эттэ, 1-кы кылааска киирэр оҕолорго күнүктэри, үөрэх профсойууһун аатыттан, үөрэх эйгэтин үлэһиттэрин оҕолоругар ээрдэ суруктары уонна бэлэхтэри туттарда. Ону сэргэ, нэһилиэк тэрилтэтин салайааччылары маннайгы кылааска киирэр оҕолорго бэйэлэрин ээрдэлэрин уонна эмиз бэлэхтэри туттардылар.

Оскуола үөрэнээччилэригэр бу күн өргө дизри умнуллубакка, сырдыкка эрэ угуйар үтүө өйдөбүл буолуоҕа диэн эрэнэбит.

Наталья СИБИРЯКОВА

И.М.Павлов аатынан Чурапчы орто оскуолата

И.М.Павлов аатынан Чурапчы орто оскуолата саҥа үөрэх дьылын 300 кэрингэ үөрэнээччилээх көрсөр. Оскуола боруогун 27 үөрэнээччи аан маннай атыллаан, бастакы үөрүүлээх линиэйкэлэригэр кэллилэр. Кинилэргэ кылаас салайааччытынан РФ бочуоттаах үлэһитэ, СӨ үөрэҕириитин туйгуна Федора Васильевна Никифорова ананна.

Билии күнүн үөрүүлээх чааһын саҕалананытыгар Арассыйа уонна Саха сирин бы-

лаабын «Память» байыаннай-патриотическай кулууп итиллээччилэрэ марш добуһуолунан күүрөччи астылар. Ээрдэ тыл этэригэр дириэктэр Николай Попов быйылгы үөрэх дьылыгар улахан ситиһиилээх үктэммиттэрин бэлиэтээтэ. Ол курдук, оскуола иһинэн үлэлиир И.М.Павлов аатын сүгэр албан аат түмэлэ бүтүн Арассыйаҕа 100 саамай бастыҥ, чабылхай үлэлээх түмэллэр кэккэлэригэр киирбит. Ону туоһулуур кыайыылаах дипломун түмэл салайааччытыгар Михаил Дьячковскаяга, түмэл үлэтэ сырдатылларыгар үгэс кылааттарын киллэрбит убаастыыр учууталларыгар Павлина Матвеевага, үөрэнээччилэргэ Эрсан Макаровка, Дамир Макаринскаяга, Дамир Карповка, Алена Адамовага туттарда. Маны таһынан Николай Николаевич оскуола үлэтин өрүү өйүүр Чурапчы улууһун, нэһилиэтин дьаһалталарыгар итиэннэ улуустаагы үөрэх управлениетыгар Махтал суруктары туттарда.

Билии күнүн бэлиэтиир үөрүүлээх тэрээһингэ ээрдэ тылларын улуустаагы дьокутааттар сэбиэтэрин бэрэссэдээтэлэ Яков Оконешников, үөрэх управлениетыттан Прасковья Посельская, Чурапчы нэһилиэтин баһылыгын социальнай боппуруостарга солбуйааччыта Варвара Макарова эттилэр.

Бүгүнгү күнүгэ оскуола уорабайыгар тоҕуоруһа мустубут үөрэнээччилэргэ, төрөппүттэргэ, учууталларга, ыалдьыттарга маннайгы кылаас оҕолоро хоһоон аахтылар. Нарыйа Дьячковская «Оскуола биһигэ» ырыанан, оскуолаҕа саҥа киирбит кырачааннары быйыл оскуоланы бүтэрэр выпускниктар «Самолетик будущего» аахсыһанан ээрдэлээтилэр.

11-с кылаас үөрэнээччитэ Эрсан Чельбердиоров бастакы кылаастан Лиана Лавровальын маннайгы алтан чуорааны лыҥкыната тыаһаттылар. Дьэ уонна сарсынгаттан күнүгэ билии-көрүү аартыгын дабайар, саҕаттан саҕаны арыһар 2024-2025 үөрэх дьыла садаланнаҕа буолуохтун!

Астына ахтабын

Үбүлүөйдээх биир дойдулаахпыт. Ытыктыыр биир дойдулаахпыт, СӨ норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, 2002-2008 сылларга Чурапчы улуусун баһылыгынан таһаарылаахпыт үлэлээбит, өрөспүүбүлүкэ, улуус уонна хас да нэһилиэк Ытык киһитэ Иннокентий Николаевич Аммосов 75 сааһын көрсө

Александр ПАХОМОВ

Иннокентий Николаевич Аммосов мин 1999-2002 сс. Саха Өрөспүүбүлүкэтин Бэрэсидьиэнин иһинэн Дьэ кэргэн уонна оҕо-аһаах кэммитин бэрэссэдээтэлинэн үлэлиир кэммэр билсэн турабын.

Ол сааһа Бастаахы Бэрэсидьиэн Михаил Ефимович Николаев өрөспүүбүлүкэни балысханньык сайыннарыга бары хайысхаларга туруулаһан үлэлиир кэмэ этэ. Михаил Ефимович ордук дьаныһан дьэ кэргэни итиэннэ оҕо аһаахы өйүүргэ, сайыннарыга олус элбэх араас дьаһаллары ылыммыта, олоххо киллэрбитэ. Чуолаан, ыал экэниэмиктэ сайдарыгар болжототун уурбута, дойдуга бүрүккээбит экономикаһык баһааныһа ыал бэйэтин исыааһын таба туһанан олоһорго, үлэлиирэ наадатын тоһоҕолоон бэлиэтиирэ уонна ону ирдээрэ. Ити сылларга тыа ыаллара кэтэх хаһаайыстыба тэринэн, кыахтаахтык олоһоллоругар, үлэлииллэригэр-хамсыылларыгар үбүнэн-харчынан, сүөһүнэн, козаһан, сибииһиннэн, кууруссанан, куһунан-хааһынан уонна ону аһатарга уотурба бурдугунан көмө оҕоһуллубута. Эдэр ыалларга чэпчэтиилээх кирэдьииттэр, ол кирэдьииттэр оҕо төрөөтөҕүнэ сотуллан иһэр чэпчэтиилээх буолаллара олоххо киллэриллбитэ. Ити саҥа хамсааһын тыа сиригэр олохтохторугар улахан өйөбүл буолбута. Улууустар, нэһиликтэр ону сэргээн, үлэ-хамнас тэнийэн барбыта.

Дьэ ити үлэ тэрээһинигэр биир бастааһын Чурапчы улуусун Төлөй нэһилиэгин баһылыга Иннокентий Аммосов быһаччы ылсыбыта. Урукку өтүгүр эстэ сыһан баран, саҥа тэриллэн, атаһар туран эрэр нэһилиэк баһылыга Иннокентий Николаевич өрөспүүбүлүкэ, улууска саҥаламмыт хаһаайыһынааһын саҥа нымаларын олоххо киллэрэн, Төлөй нэһилиэгин иккис тыһыннаан, ыал экэниэмикэтин бөһөргөтүүгэ күөскэ үлэлээбитэ. Онно кини улууска араас салайар үлэ, үлэ-үлэһит уопута, баһылыгыт-көрүүтэ, саҥаны-сонуну олоххо киллэриигэ дьаныһа уонна өрөспүүбүлүкэ таһымыгар үлэлиир дьонго тирэммитэ үтүө түмүктэрдээх буолбута. Онно нэһилиэгэр элбэх тутууну ыһпытта, суолу-иһи оҕорторбута итиэннэ бааһынай хаһаайыстыбалар, биридиилээн ыаллар кэтэх хаһаайыстыбалара сайдалларыгар улахан болжототун уурбута.

Мин өйдүүрбүнэн, ити кэмнэргэ Чурапчы улуусугар эрэ буолбакка, бүтүн өрөспүүбүлүкэ кэргэн биллибит «Азаана» бааһынай ха-

һаайыстыба (сал. Е.Е. Адамов), «Олокоос» бааһынай хаһаайыстыба (сал. В.В. Смирников) Төлөйгө тэриллэн, улуус тирэх хаһаайыстыбаларыгар тийэ үүммүттэрэ.

Өрөспүүбүлүкэтээҕи «Бастыҥ ыал – 2001» фестиваль иһинэн ытыллыбыт дьэ кэргэн куонкуруһугар Чурапчы улуусунтан Егор Егорович уонна Татьяна Афанасьевна Адамовтар дьэ кэргэттэрэ кыттаннар кыйыбытара. Кинилэр «Азаана» хаһаайыстыбалара өрөспүүбүлүкэ бастыҥ дьэ кэргэн хаһаайыстыбатынан билииллэбитэ, Адамовтар өрөспүүбүлүкэ бастыҥ дьэ кэргэттэрин Боцотун кинигэтигэр киллэриллэбиттэрэ. Бу куонкуруска кинилэр кытталларыгар Иннокентий Николаевич улахан өйөбүл буолбута. Тус бэйэтинэн икки күн устата Опера уонна балет тыйаатырыгар буолбут куонкуруска кэлэн, дьонугар сүбэ-ама буолан, кыйыбыттарыгар олус үөрэн-астынан барбыта элбэҕи этэр.

«Олокоос» (сал. В.В. Смирников) өрөспүүбүлүкэтээҕи «Асуу» быһастапка-дьаарбанка хас да төгүл кыйыһылааһынан тахсыбыта.

Иннокентий Николаевич Төлөйгө баһылыктыыр кэмигэр нэһилиэк үлэ-хамнаһа, сайдыыта биллэ сэргэхсийбитэ, дьон-сэргэ санаата түмүллүбүтэ, уопастыбаннай үлэ актыыбынайдык тэриллэбитэ, меценатскай уонна попечительскай хамсааһын саҥаламмыта.

Өрөспүүбүлүкэ үтүө дьыаланы хамсаппыт салайааччылартан биридэстэринэн Иннокентий Николаевич буолар. Ол курдук, 1995 сыллаахха нэһилиэнньэттэн сүөһү-ас хомуйан, шефтэһэр «Сельхозтехника» уонна мелиорация тэрилтэлэринэн бөһүөлэк сүрүн уулуссатын гравийдаппыта, 1997 сыллаахха бөһүөлэктэн федеральнай суолга диэри таас суол оҕоһуллуутугар эмиэ туспа хамсааһыны тэрийбитэ. 1999 сыллаахха таас оскуола атаһа түспүтэ, манна биир дойдулаахтар уонна нэһилиэнньэ быһаччы көмөтө (ыаллар сүөһүнэн, этинэн биэрбиттэрэ) быһаарар оруолу ылбыта.

2002 сыллаахха, кулун тутарга, өрөспүүбүлүкэ Бэрэсидьиэнин быһыбарыгар кандидат В.А. Штыров быһар иннинээҕи агитационнай үлэтин кэмигэр М.Е. Николаевтыын кэлэ сылдьан, 175 атах түспүтүн көрөн баран, Михаил Ефимович саҥа аллайда: «Иннокентий Николаевич, олус да улахан оскуоланы туттаары гыммыккыт!». Ол кэнниттэн оскуола өрөспүүбүлүкэ саҥа салалтатын, Бэрэсидьиэн В.А. Штыров, Бырабытталыстыба бэрэссэдээтэлэ Е.А. Борисов көмөлөрүнэн 2004 сыллаахха олоххо киирбитэ.

2000 сыллаахха Төлөй нэһилиэгэ М.Е. Николаев «2000 сылга – 2000 үтүө дьыаланы» хамсааһынга олохтообут Граны ылбыта. «Азаана» бааһынай хаһаайыстыба 2000 сыллаахха бэйэтин күүһүнэн оскуолаа түстү саалатын, 2001 сыллаахха уһуйаанга Чэбдигирдэр киини, 2002 сыллаахха «Олокоос» бааһынай хаһаайыстыба биэлсэр-акушер пуунун тутан биэрбиттэрэ.

Иннокентий Николаевич 2002 сыллаахха Чурапчы улуусун баһылыгынан талыллан 2008 сылга диэри, икки болдьоххо ситиһилээхтик үлэлээбитэ. Ити кэмнэргэ улуус социальнай-экономическай, култуурунай, уопастыбаннай олоһор улахан хамсааһыннар тахсыбыттара. Ону кэрэһэлиир биир түгэнгэ тохтуом этэ.

2005 сыллаахха Таатта улуусугар баран иһэн, Мэнгэ Ханалас уонна Чурапчы кыраныссытыгар сир быһытынан тохтоон, сири-уоту арыылаах алаадынан, кымыһынан, чэйинэн, табаһынан күндүлээн ааспыппыт. Онно миигин кытта массынаа суруйааччы, көрбүөчү, норуот эмчитэ, Саха сиригэр аан бастаан «Ытык кэрэ сирдэр» диэн өйдөбүлү киллэрэн, сакральнай миэстэлэри ааттаппыт Надежда Алексеевна Иванова-Аржакова олорсон испитэ. Кыраныссыт аһан айаннаан истэхпитинэ, Надежда Алексеевна саҥа аллайда: «Оо, чурапчылар отгоро-мастера көөрөн, силигилээн түспүбүт да эбит, дьон-сэргэ түмүллүбүт, саналара кэлбит!». Итинник айаннаан, улуус дьаһалтатын дьэтигэр киирэн, Иннокентий Николаевичи көрсөн, остолуобуйга чэйди олоһон, эдьийи эппитин хатылаан тиэрдэн биэрдибит. Иннокентий Николаевич онно махтана хаалбыта.

Кэлин мин Арасыйа Бэрэсидьиэнигэр Саха сиригэр Бастааһынай бэрэстэбиитэлистибэтин салайан баран, 2007 сыллаахха билим уонна анал үөрэхтээһин миниистиринэн аһаммытым. Бэрэсидьиэн Вячеслав Анатольевич Штыров көбүлээһининэн, РФ Бырабытталыстыбатыгар «Схема комплексного развития про-

изводительных сил, энергетики и транспорта до 2020 года» диэн өрөспүүбүлүкэ сайдыытын тускула оҕоһуллан өйөбүлү ылбыта. Ити докумуону олоххо киллэриигэ үлэ саҥаламмыта. Министирэстибэ саҥа, эдэр, идэтибит исписэлиистэр наадалара үөскээбитэ, бэйэм солбуйааччыларым эмиэ уларытар буолбуттара. Саҥа каадырдары көрдөөһүнгэ билэр каллигэлэrim, Чурапчы улуусун дьаһалтатыгар оҕону үөрэтиигэ-иитиигэ улахан уопуттаах, наука да хайысхаларыгар оҕолору үөрэтиигэ «Шаг в будущее» хамсааһынга илин эгэр улуустар оскуолаларыгар координатордыр, улуус баһылыгын социальнай боппуростарга солбуйааччы Альбина Степановна Иустинова кандидатуратын эттилер. Онон мин Чурапчыга аттаным. Иннокентий Николаевичи көрсөн, Чурапчытааҕы техническай колледж кэлэктибин көрсөн, материальнай-техническай базатын көрдүм-билистим. Иннокентий Николаевичтан көрдөһөн, Альбина Степановнаны илдьэ сырыттым.

Альбина Степановна улууска баар үөрэх тэрилтэлэрин үлэлэрин-хамнастарын сиһилии билэрин, үөскээбит боппуростары, балаһыанньаны түргэнник быһаарарын, дьонго-сэргэ сыһыанын уонна нэһилиэнньэ олус аһаҕытаттааһын бэлиэти көрөн, миниистир солбуйааччы дуһунаһыгар сөптөөх каадыр сылдьар диэн, Иннокентий Николаевичка эппиппэр, соһуйуом иһин, тутта ылыммыта, инньэ гынан Альбина Степановнаа эттибин тиэрдэн, сөбүлэтин ылан кэлбитин. Аһыйах хонугунан А.С. Иустинова билим уонна анал үөрэх миниистирин солбуйааччытынан ананарын туһунан ыйаах тахсыбыта. Альбина Степановна 2010 сылга диэри өйдөһөн-өйөһөн, биіргэ үлэлэбиппитигэр олус махталлаахпын.

Министирэстибэ үлэлиир кэммэр элбэх техникум, профтехучилище, колледж материальнай-техническай базатын бөһөргөппүтү. Оннук кыһалба Чурапчытааҕы тех-

ническай колледжка сытыгыттык турара. Колледж базата мөлүтүк туруктааҕа, саҥа куорпуһу булууга Иннокентий Николаевичтыын сүбэлэһэн баран, урукку «Сельхозтехника» дьэтигэр өрөмүөннээн, коллеһи онно көһөрөргө быһаарбыппыт. Колледж базата аныгы көрдөбүлгэ эппиэттир гына оҕоһуллубута, устудьоннарга үөрэнэр усулуобуйа тэриллэбитэ, олоһор уопсай боппуротуоһа да быһаарыллыбыта.

Одьулууннааҕы 13 №-дээх орто идэтибит техническай училище базатын бөһөргөтүүгэ эмиэ былааннаах үлэ барбыта. Саҥа куорпуһу тутуу үлэ саҥаламмыта, кэлин профтехучилище уонна оскуола холбоммут куорпуһа тутуллан олоххо киирбитэ.

Иннокентий Николаевич 2002-2008 сс. баһылыгынан үлэлиир кэмигэр Чурапчы улуусун социальнай-экономическай, култуурунай сайдыытыгар улахан хамсааһыннар, саҥа саҥалааһыннар олоххо киирбиттэрэ, дьон-өйө санаата түмүллүбүтэ.

Кини 2008 сыллаахха РИК хампаанньа генеральнай дириэктэрин солбуйааччытынан үлэлиир кэмигэр, хампаанньа уонна Билим уонна анал үөрэх министирэстибэтин икки ардыларыгар биіргэ үлэлээһингэ Сөбүлэн түһэрсиппит.

Аҕа саастаах табаарыһым Иннокентий Николаевич киһи быһытынан сэмэйэ, холкута, толкуйдааҕа, ырааҕы-диринги ырыһаһыра, дуоспуруннааҕа, хаһаайыстыбаннай-экономическай боппуростары диригник билэрэ, култуура, үөрэх, дуруобуйа харыстабылын, спорт хайысхаларыгар сыһаннааҕа, чугаһа, дьон-сэргэ дьин ытыктабылын ылыан ылар диэн астына ахтабын.

Иннокентий Николаевич 75 сааһын бэлиэтээри сылдьар. Өссө да эдэр көлүөнэ ыччакка сүбэ-ама, күүс-көмө, өйөбүл буола туоруо диэн эрлээхпин, мэнээҕэ да кинини үлээннээхтэрэ өрөспүүбүлүкэ Ытык кырдьаастарын Сүбэтин солбуйааччы бэрэссэдээтэлинэн талыахтара дуо.

Александр Пахомов «Бастыҥ ыал-2001» кыйыһылаахтара Адамовтар дьэ кэргэттэри кытта.

Константин Петров.

Дьон туһунан саныыр быһаарсар үтүөкэн киһи

Үлэ киһитэ. Иһирэх тылынан сиэри-майгыны тутуһар бастың хаачыстыбалаах суоппар туһунан.

Мария НЕУСТРОЕВА

Мин бу ыстатыйаҥа сырдатар киһим, бэйэм үөрэппит оҕом, Чурапчы улуусун Хадаар нэһилиэгэр 1964 сыллаахха балабан ыйын 30 күнүгэр күн сириҥ көрбүт, элбэх оҕолоох Иннокентий Иванович уонна Дьоруой Ийэ Вера Семеновнаҥа онус оҕонор төрөөн, күн күбэй ийэтин Дьоруой онгорбут уол - Кеша, таптал аатынан "Сэмпей" буолар.

Аҕата Лэгэнтэй сааһын тухары холкуос, сопхуос үлэтигэр үлэ-лээбит, сэрии, сут-кураан дьылларын этинэн-хаанынан билбит үлэ, тыыл бэтэрээнэ этэ. Бука сэрэйдэххэ, бэйэбин солбуйуо, ааппын ааттатыа дьээн бэйэтин аатын инэрэн Давыдов Иннокентий Иннокентьевич 2 дьээн ааттаабыта буолуо. 1972 сыллаахха, оччолорго Хадаар 8 кылаастааҕа, Уорҕа учаастагыттан көһөн кэлбит уһун оскуолаҕа, маннайгы кылааска, миэхэ үөрэнэ киирбитэ. Үөрэнэр кэмигэр сыты-хотуу, бэйэтин көрүнэр, кыанар оҕо этэ. Урукку оҕолор билинни курдук дьэйдэ олоҕорботоро, сасыһа, сылгы сааһынан сэрйиллэ, лапта оонньуур буолаллара, арыт моҕотойдуу ойоллоро, тыанан, алаастарынан элэстэнэ сүүрэллэрэ. Кыһын дьэйдэ хаамыска курдук остуол оонньууларынан саатыыллара, чахардаа оонньуулар. Саас салааскалан, хайыһардаан, хаар бырахсан, сэрйиллэнэн күнү барыыллара. Кеша оҕо сааһа эмиэ оннук дьоллоохтук, көңүллүк ааспыт.

Кини кыра кылаастан араас ытытыллар тэрээһиннэргэ көхтөөхтүк кытара. Үлэҕэ да, үөрэххэ да уол оҕо сатыырын барытын сатыыра. Элбэх оҕолоох дьэйдэ көргөннэ улааппыт буолан үлэни таптыырга уонна сыаналыырга үөрэммит этэ.

9-с, 10-с кылаастарга ыаллыгы сытар Диринг орто оскуолатыгар үөрэммитэ. Кини спортсмен быһыытынан ордук бу оскуолаҕа биллибитэ. Үчүгэйдик сүүрэрэ, хайыһардыра, волейболлуура, баскетболлуура, теннистиирэ. Саас аайы оскуола иһинэн "Олимпийская весна" дьээн тэрээһингэ сүүрүүгэ ситиһиллэнэн "Сага олох" хаһыат бириинигэр тиксэрэ, оройуонна, өрөспүүбүлүкэҕэ оскуолатын аатын элбэхтик көмүскэбитэ.

Оскуола кэннэ Дьоккуускайга суоппары бэлэмниир оскуолаҕа үөрэнэ киирбитэ, бу үөрэнэ сылдьан ытык иһин толоро Сэбиэскэй аармыйа кэккэтигэр сулууспалы барбыта. Икки сыл Чита уобалаһыгар Домна дьээн ыстаансыһа сулууспалаабыта. Сулууспалы сылдьар кэмигэр төрөппүттэрэ утуу-субуу олохтон барбыттара.

/// ХААРТЫСКАЛАР ДЬОРУОЙ ТУС АРХЫЫБЫТТАН ЫЛЫЛЫННА

Кэлэн, үөрэҕин ситэри бүтэрэн, суоппар идэтин ылан, оччолорго Эрилик Эристин аатынан сопхуоска суоппарынан үлэли киирбитэ. Эргэ, сүүрбэт массыынаны биэрбитэрин, онгостон сүүрдүбүтэ. Сопхуос араас, бүппэт иирбэ-таарба үлэтигэр, Нуотара, Кэбээйи, Бүлүү курдук ыраах улуустартан от таһытыгар үлэ-лээбитэ. Сопхуос түөрт отделениелааҕа. Араас куһаҥан суолларынан, чысхааннаах тымныларга Елисеев Д.Д., Лукин В.П. курдук чулуу суоппардары кытта бииргэ сылдьан улаханньык уопутурбута.

Биридэ Хадаар Самнабайдааҕар киһи унуобун аттынан ааһан иһэн: "Куруук көрөн ааһабын убайбын, наставникпын" дьээн, сопхуос чөмпүйүн суоппарын, улууска тарбахха баттанар Елисеев Дмитрий Дмитриевич туһунан истинник кэриэстээн эппитэ.

Онтон 1986 сыллаахха Хадаар оскуолатыгар омок тылын учууталынан ананан кэлбит Корякина Аграфена Егоровналыын көрсөн, таптаһан ыал буолбутара. Ыал буолан баран Дьоккуускайга оптуобус ыттар быраабы ыларга үөрэммитэ. Дьэ, онтон ыла кини оптуобус солбуллубат суоппара.

Билигин улууска 17 нэһилиэнньэлээх пуун баар буоллаҕына, икки нэһилиэккэ, Хатылыга, Хадаарга эрэ, оптуобус сүүрэр. Эрдэ, собуруу энэр нэһилиэккэргэ биир кэмнэ оптуобустар сүүрэ сылдьыбыт кэмнэрэ баара да, билигин тохтообуттар.

Кешаны "дьон туһугар" дьээн, ол аата, сиэри-майгыны тутуһар биир бастың хаачыстыбалаах суоппар быһыытынан сыаналыыбын. Кини киһи аайы бэриллэбэт үгүс үгүс хаачыстыбаларын эти-эхпин баҕарабын:

- Билинни тэтимнээх олоххо киһиэхэ саамай күндүтэ бириэмэтэ буолан турар. Бары бириэмэнэн олоҕорбут, үлэлиибит, сынньанабыт. Бириэмэҕин сүтэрдэххинэ тугу эрэ куоттарбыт, туохха эрэ хойутаабыт курдук буолабын. Ол иһин хас биирдии киһи бириэмэтин харыстыыр, ордук айаҥна. Кеша сырыыта орубуна чааһыгар саҕаланар. Хаһан да улахан биричинэтэ суох хойутаабат, тохтообот. Ол иһин дьону бэрээдэктиир.

- Дирингэ оптуобус сырыыта тохтоон хаалан дьон бэркэ эрдэммитэ. Билигин Кеша Хадаартан Дирингинэн эргийэн дьону таһар буолан бу кыһалҕаны олус бэркэ быһааран кэбистэ.

- Дьон бириэмэтин учуоттаан, дьонго утары баран, сарсыарда дьону Чурапчыга киллэрэн баран төннөргө икки сырыы онорор, күнүһүн эмиэ таһаарар. Инньэ гынан наадаларын эрдэ бүтэрбит дьон күнүс дьэйдэригэр тийэн хаалаллар. Дьон туһугар кыһаллар эрэ киһи манньык үлэлиир. "Эт киһи элэйэр, сыа киһи сылайар" дьээн саха өһүн хоһооно баар. Кеша төһө да сылайдар, дьон туһунан биир көрөр.

- борогуон сыаната Чу-

рапчыттан Хадаарга дьэри, быһа барыйан 4 көстөөх сиргэ, 300 солкуобай. Холобурдаан эттэхпинэ, куоратка киинигэр 250-300 солкуобайтан итэҕэскэ айаннаабаккын. Борогуон удамыр сыаналааҕа тыа дьонугар, биллэн турар, улахан чэпчэти буоллаҕа дии. Манньык сөбүгэр сыананы быһара эмиэ дьон туһунан саныыртан тахсар.

- Кешаҕа киһи олус махтанара уонна үөрэрэ дьээн, кини дьон наадатын, сакааһын аккаастыы, ыары барбакка, чэпчэки бэйэлээхтик ылынан толоро буолар.

Тыа ыалын түбүгэ үгүс, бүппэт элбэх. Дьон сакааһынан тыраахтар, мас-сыына сапчаастарын, араас турба, батарыйа, оһох, миэбэл, бородуукта атыылаһан тийэн таһаарар.

Билигин Хадаарга гааһынан оттук киирэр буолан олохтоохторго түбүк бөҕө. Дьон ол иһин сакаастыыллара да, атыылаһа да киирсэллэрэ элбэх. Онно барытыгар Кеша наадаларын тэнгэ быһаарсан, көмөлөһөн тийэн таһаарар. Дьон көрдөһүүтүнэн, араас үбүлүйдэргэ, сыбаайбаларга, эбэтэр ыарахан, хараастылаах да тү-

гэннэргэ төһө кыалларынан күүс-көмө буолар, тийэр-таһар. Бу үлэ-лээбитин тухары төһөлөөх элбэх киһи кыһалҕатын быһаарсыбыта буолуой?! Баҕар, сорох дьон "харчыга ким баҕарар таһар ини" дииллэрэ буолуо да, оннук ылынан таһар суоппар сэдэх буолуо дии саныыбын. Билигин оннооҕор биир кэмбиэр суругу 500 солкуобайга илдьэллэрин-аҕалалларын да ылан көрөр буоллаха.

Кеша оптуобуһун бачча сыл тухары бэйэтэ көрөн-истэн, өрөмүөннээн, сүүрдэ сырыттаҕа. Билигин оптуобус сүүрдэр бырааптаах да киһи ахсааннаах. Онно үөрэнэн быраап да ылар судургута суох бадахтаах. Дьоккуускайга омуртарбыт баран хаалбыттарыгар оптуобус суоппара көстүбэккэ, сырыыга тахсар оптуобус аҕыйыы сылдыбыт кэмэ эмиэ баар этэ. Онон, Кешабыт сүүрэ түһэрэ буоллар дьээн баҕа санаалаахпыт.

Иннокентий Иннокентьевич уонна Аграфена Егоровна түөрт оҕолоохтор, икки сиэн-нээхтэр. Аграфена омок тылын учуутала, Саха өрөспүүбүлүкэтин үөрэҕиритин туйгуна, Чурапчы улуусугар биир тарбахха баттанар учуутал. "Ийэм курдук киһи көҕүстээх, сыгыары-сымнаас" дьээн Кеша көргөнүн хайгыыр. Улахан уол Валера мууска үөрэхтээҕэ, ону таһынан тимир ууһа. Кыра уол Егор ыраах айан суоппара. Улахан кыыс Груня көргөнүнэн эмчиттэр, Майаҕа олоҕорлор. Кыра кыыс Дайаана СВФУ педагогическай институтун 5-с кууруһун устудьуона.

Иннокентийдаах Аграфена оҕолорун кыра эрдэхтэриттэн үлэҕэ үөрэтэн улаатыннарбытара. От-мас үлэтигэр, тимир көлөҕө сыстааһтар. Айыллалыын алтыһалларын сөбүлүүллэр.

Кеша бэйэтэ бириэмэлэн-нэҕин, иллэн кэмигэр ону-маны уһанарын сөбүлүүр, булка сылдьарын ордорор. Олус мындыр, толкуйдаах. Бэйэтэ айан онгорбут мас хайытара элбэх дьон биһирэбилин ылбыта.

Иннокентий Иннокентьевич үлэҕэ бэриниллээҕинэн, тимир көлө араас көрүнүгүн хаамтарыннан, дьонго үтүө сыһыанынан бар дьонугар холобур буолар киһи! Мин хомойорум дьээн, манньык үлэһит киһи үлэтэ сыаналаммакка сылдьарынан, биир да наҕараадаҕа тиксбэтэҕиттэн. Маны үрдүкү салалта, Хадаар нэһилиэгин дьаһалтата, урбаан салаата Иннокентий Иннокентьевич биир сиргэ, төрөбүт нэһилиэгиттэн харыс да халбарыйбакка уһуннук үлэ-лээбитин 60 сааһын туолар үбүлүйдээх кэмигэр тоҕоһуннара болҕомтоҕо ылыахтара дьээн эрэнэбин.

Күн дьыл туруга

Тускул билгэтэ

Быйылгы сайыммыт ортотунан үчүгэй сайын буолла. Үгүс улуустарга бэс ыйыгар ардаабакка олпут хойутаан сиппитэ да, үгүс сирдэргэ кыстыыр отторун булунулар. Собуруу улуустарбытыгар курааннаата уонна Ханалас эргин ардаабакка эмиэ ыксата сырытта. Сир аайы баһаардар тураннар эмиэ Россия таһымнаах ыксаллаах балаһымнаа биллэриллибитэ, ол улахан туһалаах буолла, бүтүн Россияттан баһаарынайдар кэлэн көмөлөстүлэр, онон баһаары кыайдылар. Ол гынан сир аайы сир аһа, оҕуруот аһа өлгөмнүк үүнэн бэртээхэй сайын ааһан эрэр.

Күммүтүгэр улахан эстиилэр быйыл балай да буоллулар. Күн мунутуур дэлби ыстанытын уоһун былырын 2023 сылга туораабыппыт, халлааммыт кытта кыһан умайан турардаах. Аны мантан ыла кураан сыһаа сүтэн үчүгэй өң дьыллар үүнүөхтэрэ. Онон сүөһү - сылгы көрөөччүлэргэ, сиринэн дьарыктанааччыларга үчүгэй сыллар кэлиэхтэрэ. Бу дьыллары билдэһэн сүөһү ахсаанын элбэтэн, ыһыы сирин улаатыннанар иһиэбин, урукку көрдөрүүлэргэ тийиэбин.

Сылын аайы Үргэл сулус хаамытын кэтээн көрөрбүнэн, быйыл Үргэлбит ыйы иһинэн киһирэн тахсыбыта, ол үчүгэй дьылларга буолар, урукку сылларга ыйтан олох ыраах сылдьар этэ. Өбүгэлэрбит барахсаттар наһаа да мындыр толкуйдаах эбиттэр, айылҕаны эрдэттэн курдатты биллэллэрэ, ол ыарахан олохторугар туһалаатаҕа.

Буолумуна даҕаны, бу кэнники 20-чэ сыл Хотугу Муустаах акыйааммыт мууһа ирэн улуу акыйааннар уулара эбилиннэ диэн буолар. Ол охсуутун биһиги да билэн эрэбит, ол - урут Хотугу Муустаах байҕалынан хараабыллар ледокол көмөтүнэн сылдьар буоллахтарына, билегин мууһу бэйэлэрэ ал-

дытан сылдьаллара да туоһулуур. Быйыл Тиксиигэ хаһан да буолбатах сылаас сайын буолла, ол курдук 20-18 кыраадыс сылаас хойукк диэри турда. Чугастыы Лаптевтар муоралара кэлинги сылларга хойутаан тонор буолан Саха сиригэр күһүммүт уһаан иһэр. Бу атырдыах ыйын бүтүүтэ үгүс улуустарга дөлүһөн сибэккитэ, ньургунун, күчү сибэккитэ иккистээн тыллан үөн-көйүүр, лыах кытта көтө сылдьара элбэҕи этэр.

Дьэ аны балабан ыйбытын ырытабын:

Дэкээдэ диэн ый 10 хонуга аабыллар:

- I дэкээдэ- ый 1-10 күннэрэ
- II дэкээдэ- ый 10-20 күннэрэ
- III дэкээдэ- ый 20-30 күннэрэ

ИЛИН ЭНЭР УЛУУСТАР:

Балабан ыйа илин энэр үгүс улуустарыгар былырынныгыга тэҥнээтэххэ арыый да сөрүүн буолсу, ол гынан баран, түүнүн да улахан хаһыннар суохтар, онон күһүммүт уһуур курдук. I-кы дэкээдэҕэ биллэр ардахтаах буолсу. II-с, III-с дэкээдэҕэ ардаҕа кыра буолсу.

Бу ый I дэкээдэтэ урукку сылларга тэҥнээтэххэ түүнүндэ, күнүһүн да балай да сөрүүн буолсу. күнүс +12С; +10С кыраадыс сылаас, түүнүн +8С; +6С сылаас. II-с дэкээдэ күнүс +11С; +9С кыраадыс сылаас, түүнүн +5С; +3С кыраадыс сылаас.

III-с дэкээдэ күнүс +9С; +6С кыраадыс сылаас, түүн +4С; +2С кыраадыс сылаас буолсу.

Былырын илин энэр улуустарга балабан ыйа бастакы уонна иккис дэкээдэтигэр мунгутаан +20С; +18С кыраадыс сыһыа сылдьыбыта.

Сынньаланга

			Буор убаһа (эрг.)						
... хара	Өрүс долгуннаах, олох ...								
Көбзэйи нэһи- лизгэ					... кулгаах				
	Тобуруокап осту- оруйа-позмата «Чаный ...»	Сэрийээп «Ааспыт ... амта- на»			В.Коро- ленко саха ти- эмэтигэр кэпсээниэ		Чурапчыга «Тыгын Дархан» киинэ уһул- лубут алааһа		
	Сананы улаатын- нарар турба	С.Кудрина биллэр ырыата							
							Ходуһа иэнэ		
	Тарабай антонима ...таах	Кута-... курдук					... барыы		
								Саһаан	...рыт (собо иһин үөнэ)
Хойуу мутук- таах намыһах тиит				Сананы ...			Боруу		
	Бараан								
					Албас хомуһун		Көмүлүөк оһох турбата		Саһа алпайы
	Юкагир поэта, учуонайа Г. Кури- пов Улуро ...	Сорох ыарыы эмискэ киирэр тиийигэр		Түүлээх тириинэн бүрүллүбүт булт хайыһара					
				Уу аһалан муспут маһа					
... курдук (тобустолу- ру)	... уга (от)				Софрон Данилов романа «Барымаһ ... кубалары»		Аба ...лын		
Саха- лыы была- аччыһа									

«Сканворд: тэрийээччи ИП Данилова М.А. «ТААЙ сахалыы сканворд 3» ылылынна. Хаһыат 33 нүөмэригэр тахсыбыт сканворд эппиэттэрэ. Туруору: Бээчээн, чачархай, чарант, аатын, Адам, роман, чардаат, баары, ып-ыраас, санаа, ачыкы, уонна, ырыа, чаччыгыныар, алларыыы. Сытыары: таһара, чаһыта, чарапчы, ыра, Харама, кыл, Атамай, ыал, Нам.

Реклама

СВЕТОВЫЕ СКИДКИ

МАКСИМАЛЬНЫЕ
СКИДКИ -30%
В МАГАЗИНАХ ЭЛЕКОМ

ЛИКВИДАЦИЯ ОСТАТКОВ НА ВСЕ СВЕТИЛЬНИКИ FERON

tdelekom.ru

СРОК АКЦИИ: С 01.09 ПО 30.09.2024 Г.

Пояркова, 20/1 ☎ 40-01-10

ТБК Строительный: ☎ 33-21-83

Жорницкого, 33 (пав. 53)

Чернышевского, 126 ☎ 460-777

п. Нижний Бестях: Ленина, 31 ☎ +7-914-2-711-192

elekom97@mail.ru

Светильник светодиодный управляемый с пультом 60W, Max. 5000Lm, 3000K-6500K 4355P-6221P

Светодиодный светильник трековый на шинопровод 30W, 4000K, 35 градусов 1225P-1750P

Светильник садово-парковый, 60W, 230V, E27 556P-794P

Светильник светодиодный 15W, 1350Lm, 4000K, 35 градусов, на подвесе 1688P-2412P

Светильник встраиваемый потолочный 5x53 73P-104P

Светильник настольный 62 см, E27, 60 Вт 1376P-1966P

Свыше 200 видов светильников с актуальными скидками

БИЛЛЭРИИ / ОБЪЯВЛЕНИЕ

Монастырева Анастасия Алексеевна аатыгар социальнай харалта Чурапчы улууһунаабы салаатынан 2006 сыл атырдьах ыйын 28 күнүгэр бэриллит ВР 23656 нүмэрдээх "Үлэ бэтэрээнэ" дастабырыанна сүппүтүнэн дынгэ суобунан аабыллар.

Дьячковская Арина Михайловна аатыгар социальнай харалта Чурапчы улууһунаабы салаатынан 2010 сыл от ыйын 23 күнүгэр бэриллит ВР 040887 нүмэрдээх "Үлэ бэтэрээнэ" дастабырыанна сүппүтүнэн дынгэ суобунан аабыллар.

КУТУРҔАН

Күндү кэргэним, аҕабыт, эһэбит, Өлүөхүмэттэн төрүттээх, Арыылаах нэһилиэгин олохтооҕо, Түөх хаһаайыстыбатыгар, Култуураҕа салайар үлэҕэ үлэлээбит

ЕГОРОВ Герман Иванович

бу дьыл атырдьах ыйын 25 күнүгэр соһуччу олохтон туораабытын аймахтарыгар, бииргэ үлэлээн ааспыт дьонугар, доһотторугар диригинник курутууан туран иһитиннэрэбит.

Кэргэнэ, оҕолоро, күтүөтэ, сизиннэрэ.

Тапталлаах кэргэнэ, аҕалара, эһэлэрэ, убаастыыр күтүөппүт, өр сылларга Арыылаах, Хайахсыт нэһилиэгитигэр салайар үлэҕэ үлэлээбит, Арыылаах нэһилиэгин олохтооҕо

ЕГОРОВ Герман Иванович

соһуччу, ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан кэргэнигэр, бииргэ төрөөбүт балтыбытыгар, эдьийибитигэр Наталья Николаевнага, оҕолоругар, күтүөтүгэр, сизиннэригэр, бииргэ төрөөбүт убайдарыгар, ыраатыгар, чугас аймахтарыгар диригин куруттаммытын тиздэбит.

Хайахсыттан Илларионовтар, Арыылаахтан Барашковтар, бука бары Борисовтар, Хаандыгаттан Саввиннар, Тулагыттан Борисовтар, Чурапчыттан Борисовтар.

Хоптоҕо нэһилиэгин олохтооҕо, депутата, Россия уонна Саха Өрөспүүбүлүкэтин үөрэтириитин туйгуна

МАРКОВ Федор Трофимович

ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан кэргэнигэр, бииргэ төрөөбүтүгэр, чугас аймахтарыгар диригин куруттаммытын тиздэбит.

Хоптоҕо нэһилиэгин дьаһалтата, нэһилиэк дьокутааттарын сэбиэтэ.

Кэриэстэбил

Ахтабыт, саныыбыт, суохтуубут

Күндү оҕом, бырааппыт, убайбыт **Попов Иван Семенович** атырдьах ыйын 2 күнүгэр 1988 сыллаахха Семен Никитич уонна Мария Ивановна Поповтарга, төрт оҕолоох дьэ кэргэнгэ, үһүс, мааны, соҕотох уол оҕонон күн сиригэр көрбүтэ. Кини бииргэ төрөөбүт икки эдьийдээх уонна балтылаах.

2003 сыллаахха Чурапчы орто оскуолатын 9-с кылааһын бүтэрэн баран туокар кууруһугар үөрэнэн 3-с разрядтаах туокар идэтин ылбыта. Ол үөрэҕэ олоһор туһалаан тимиринэн уһанара, сахалыы батас, быһах онгороро. Уолбут сатаабата да диэн суоҕа, ыарахан үлэттэн толлон, чаҕыйан турбата, үлэни ылыста да хайаан да бүтэрэн-оһорон тэйэрэ. Майгытынан олус сымнаҕас, элэккэй этэ, чугас дьонугар, доһотторугар көмөҕө куруук кэлэрэ, хаһан да аккаастаабат буолара.

2023 сыллаахха ахсынны 15 күнүгэр дойдутун чизин көмүскүү бэйэтин баҕа өттүнэн Украинаҕа буола турар анал байыаннай дьайыыга барбыта. Уонна быһыл, ыам ыйын 19 күнүгэр, байыаннай соруудахха сылдьан биһиги кэккэбиттэн туораабытын туһунан биллэри туппупут. От ыйын 26 күнүгэр дойдутун булан, төрөөбүт буоругар кистээтибит.

Оҕобут ба-
рахсан, биһиги
сүрэхпитигэр
өрүү бааргын.
Төрөөбүт сириг
буора сымнаҕас
тэллэх, сылаас
суорҕан буол-
лун. Быдан дьыл-
ларга быралы-
йар бырастыы.

Биһи ыал
ыарахан кэм-
митигэр күүс-
көмө буолбут дьонго: улуус дьаһал-
татыгар баһылык солбуйааччытынан
үлэлиир Алексей Гаврильевичка Лоба-
новка, Чурапчы сэлээннэтин баһылы-
гар Владимир Дмитриевич Сивцевкэ,
чуолаан абаҕабытыгар Василий Никитич
Поповка, таайытыгар Николай Антоно-
вич Макаровка, түөлбэ олохтоохторугар,
доһоругар Местников Сэргейгэ улахан
махталбытын тиздэбит. Үтүө, амарах са-
наабыт олоххутугар дьолу, сырдыгы эрэ
сыдыаадыт!

Ийэтэ, эдьийдэрэ, балта,
аймахтара.

Внимание!

ПАМЯТКА НАСЕЛЕНИЮ
ПРИ УГРОЗЕ ИЛИ СОВЕРШЕНИИ АКТА ТЕРРОРИЗМА

ЕСЛИ ВАМ ПОСТУПИЛ ЗВОНОК ИЛИ ПИСЬМО С УГРОЗОЙ ТЕРАКТА

- Запомните точное содержание разговора
- Отметить манеру речи, особенности голоса, характерные слова и обороты
- Постарайтесь уловить звуковой фон

СРОЧНО УВЕДОМИТЬ СЛУЖБУ БЕЗОПАСНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ И ПРАВООХРАНИТЕЛЬНЫЕ ОРГАНЫ

- Письмо с угрозой не передавать в руки другим сотрудникам

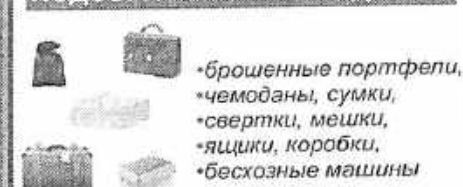

КАК РАСПОЗНАТЬ ВЗРЫВНОЕ УСТРОЙСТВО

Самыми явными признаками взрывных устройств являются

ПОДОЗРИТЕЛЬНЫЕ ПРЕДМЕТЫ

ДЕЙСТВИЯ ПРИ ОБНАРУЖЕНИИ ВЗРЫВНОГО УСТРОЙСТВА

ЗАПРЕЩАЕТСЯ ПОЛЬЗОВАТЬСЯ МОБИЛЬНЫМИ ТЕЛЕФОНАМИ, РАДИОСТАНЦИЯМИ

ЗАПРЕЩАЕТСЯ ПРИКАСАТЬСЯ К ОПАСНО!

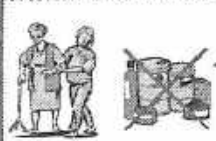
• немедленно сообщить об обнаруженном подозрительном предмете в органы внутренних дел;

• не касаться, не использовать радиостанции, мобильных телефонов, способных вызвать срабатывание радиовзрывателя, дожидаться прибытия правоохранительных органов;

• об обнаружении взрывоопасного предмета производится только сотрудниками правоохранительных органов

ДЕЙСТВИЯ НАСЕЛЕНИЯ ПРИ УГРОЗЕ ТЕРАКТА

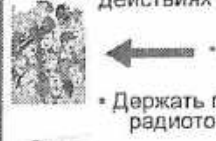
- Подготовиться к экстренной эвакуации. Для этого необходимо сложить в сумку документы, деньги, немного продуктов. Желательно иметь свисток.

- Помочь больным и престарелым подготовиться к эвакуации. Убрать с балконов и лоджий горючесмазочные и легковоспламеняющиеся материалы.

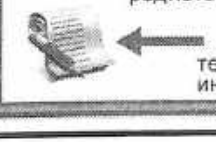
- Подготовить йод, бинты, вату и другие медицинские средства для оказания первой медицинской помощи. Договориться с соседями о совместных действиях на случай оказания взаимопомощи.

- Избегать мест скопления людей.

- Держать постоянно включенными радиоприемник, радиоточку, телевизор.

- Держать на видном месте список телефонов для передачи экстренной информации в правоохранительные органы.

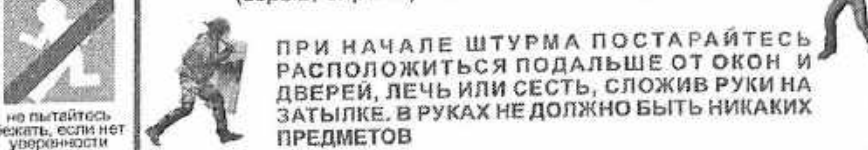
ЕСЛИ ВАС ЗАХВАТИЛИ В ЗАЛОЖНИКИ

Постарайтесь запомнить как можно больше о террористах: их число, вооруженность, телосложение, темперамент, акцент, манера речи и т.п.

О НАЧАЛЕ ШТУРМА МОГУТ СВИДЕТЕЛЬСТВОВАТЬ:

- Резкий отвлекающий звук (взрыв, сирена)
- Затянувшаяся пауза в ходе переговоров

ПРИ НАЧАЛЕ ШТУРМА ПОСТАРАЙТЕСЬ РАСПОЛОЖИТЬСЯ ПОДАЛЬШЕ ОТ ОКОН И ДВЕРЕЙ, ЛЕЖЬ ИЛИ СЕДЬ, СЛОЖИВ РУКИ НА ЗАТЫЛКЕ. В РУКАХ НЕ ДОЛЖНО БЫТЬ НИКАКИХ ПРЕДМЕТОВ

"САНА ОЛОХ"
кылаабынай
эрэдэктэрэ

ГОРОХОВА
Людмила
Владимировна

Тэрийэччилэр: СӨ Ырабылталыстыбата,
Саха Өрөспүүбүлүкэтин "Сахабэччэл"
Сууарыстыбаннай автономнай тэрийлэгэ.
Таһаарааччы: СӨ "Сахабэччэл" ГАН
Таһаарааччы аадырыһа: 677000,
Дьокускай к., Орджоникидзе уул. 31, 124 каб.
тел./факс: (411-2) 34-39-17 e-mail: sakhaprechat@mail.ru.
Российскай Федерация Роскомнадзор
СӨ салааларыгар 2020 с. бэс ыйын 3 күнүгэр
регистрацияламмыт нүмэрдэ –
ПИ №ТУ14-00559.

Эрэдэктсий
аадырыһа: 678670,
Чурапчы сэл.,
П.П.Пилигина, 26 а.
Толонүөтүгэрбит:
эрэдэктэр – 41-332,
отделлар – 41-265.
E-mail: sanaoloh@mail.ru,
сайт: sanaoloh.ru,
telegram: @sanaoloh

Ааптар суругар этилэр санаа редакция позициятыгар маддаи сеп түбүкөр буолбатах.
Сурука ыйылар чачылар кырыкыктаахтарыгар элгизтигиһи ааптар тус бэйгэ сүгэр.

Хаһыат бэчээккэ бэриллэр графика: 16 ч 00 м. Бэчээккэ бэрилиннэ: 16 ч 00м.
"Сахабэччэл" Сууарыстыбаннай автономнай тэрийлэгэтин "Сана олох" хаһыат
эрэдэктсийлэтигэр 05.09.2024 с. офсетка бэчээттэннэ.

Индекс: ПИ964. Тиража 1100. Кээмэйэ 2 б.л. Хаһыат сыаната 24 солк. Хаһыат
издэллээ биридэ: бээтинсэ таһар.

@SANAOLOH